

DECIZIA nr.384
din 18 iunie 2020

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.5 alin.(4) din Ordonanța de urgență a
Guvernului nr.78/2016 pentru organizarea și funcționarea Direcției de Investigare a Infraționiilor de
Criminalitate Organizată și Terorism, precum și pentru modificarea și completarea unor acte
normative**

Nepublicată

Valer Dorneanu	- președinte
Cristian Deliorga	- judecător
Marian Enache	- judecător
Daniel-Marius Morar	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Gheorghe Stan	- judecător
Livia-Doina Stanciu	- judecător
Elena-Simina Tănăsescu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Mihaela Ionescu	- magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan-Sorin-Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art.5 alin.(4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.78/2016 pentru organizarea și funcționarea Direcției de Investigare a Infraționiilor de Criminalitate Organizată și Terorism, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, excepție ridicată de Mircea-Lucian Hrudei în Dosarul nr.4103/2/2017 al Curții de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr.715D/2018.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. În acest sens, arată că atribuțiile procurorilor sunt prevăzute în legi organice, respectiv Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară și Codul de procedură penală, iar atribuțiile procurorilor Direcției de Investigare a Infraționiilor de Criminalitate Organizată și Terorism se regăsesc și în Ordonanța de urgență a Guvernului nr.78/2016 pentru organizarea și funcționarea Direcției de Investigare a Infraționiilor de Criminalitate Organizată și Terorism, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative. Alte atribuții ale acestora din urmă se află și în Regulamentul Direcției de Investigare a Infraționiilor de Criminalitate Organizată și Terorism, însă, în opinia reprezentantului Ministerului Public, acest regulament explicitează legislația enunțată anterior. În continuare, apreciază că, în examinarea excepției de neconstituționalitate, trebuie analizate și motivele revocării, astfel cum sunt ele arătate în ordinul atacat. Observă, astfel, că lipsește o încadrare juridică a faptelor precizate, însă consideră că aceasta nu poate fi suplinită în fața Curții. Pornind de la motivele de fapt ale revocării, constată că este vorba despre nerespectarea unor atribuții cu caracter general, reglementate în legile originare precitate și explicitate în Regulamentul Direcției de Investigare a Infraționiilor de Criminalitate Organizată și Terorism. Prin urmare, consideră că motivele de neconstituționalitate referitoare la aspectele reținute anterior sunt nefondate. Cu referire la sintagma „*exercitare necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției*”, apreciază că legea este suficient de clară, înțelesul fiind acela că atribuțiile nu sunt exercitate în conformitate cu prevederile legale, indiferent de sediul materiei acestora. Reține, totodată, că un magistrat este obligat să cunoască atribuțiile specifice funcției, din actele normative care le reglementează. Astfel, observă că, în speță, este vorba despre un procuror al Direcției de Investigare a Infraționiilor de Criminalitate Organizată și Terorism, cu o anumită vechime în profesie și pregătire profesională, astfel încât apreciază că acesta poate evalua, în mod concret, situațiile în care exercită în mod necorespunzător atribuțiile. Reține că art.20 din Legea fundamentală nu are incidență în cauză, iar, cu referire la art.21 și art.24 din Constituție, arată că titular al acțiunii în contencios administrativ este procurorul. Constată că nu este reglementată nicio modalitate în care procurorul supus revocării să-și exprime un punct de vedere în fața procurorului-șef al Direcției de Investigare a Infraționiilor de Criminalitate Organizată și Terorism sau în fața Consiliului Superior al Magistraturii, însă arată că acesta se poate adresa instanței judecătorești în fața căreia își poate formula toate apărările. În concluzie, apreciază criticile de neconstituționalitate nefondate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 13 martie 2018, pronunțată în Dosarul nr.4103/2/2017, **Curtea de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.5 alin.(4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.78/2016 pentru organizarea și funcționarea Direcției de Investigare a Infraționiilor de Criminalitate Organizată și Terorism,**

precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative. Excepția a fost ridicată de Mircea-Lucian Hrudei în soluționarea acțiunii în contencios administrativ formulate de acesta în contradictoriu cu Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, procurorul-șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism și Colegiul de conducere al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, având ca obiect anularea unui act administrativ, respectiv anularea Ordinului nr.564 din 29.06.2017 al procurorului-șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, de revocare din funcția de procuror în cadrul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, precum și a celorlalte acte care au stat la baza revocării din funcție a autorului excepției. Revocarea din funcție a autorului excepției s-a dispus în baza Ordinului nr.564 din 29.06.2017 al procurorului-șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, pentru exercitarea necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției, în temeiul art.5 alin.(4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.78/2016. În actul de sesizare a Curții, instanța de judecată a reținut că, în analiza motivelor de nelegalitate și netemeinicie invocate în Dosarul nr.4103/2/2017 al Curții de Apel București, instanța investită cu soluționarea acțiunii în anularea actelor administrative de revocare a autorului excepției din funcția de procuror al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism este obligată să cerceteze incidența cazului de revocare din funcție privind exercitarea necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției, respectiv să aplice dispozițiile art.5 alin.(4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.78/2016.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autorul acesteia susține că prevederile legale criticate contravin dispozițiilor constituționale invocate, având în vedere că legiuitorul nu definește conceptul de „*exercitare necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției*”. Precizează că, dacă în cazul abaterilor disciplinare sunt menționate, în mod expres, faptele sau actele care constituie abatere disciplinară, precum și sancțiunile ce pot fi aplicate, gradual, în funcție de gravitatea abaterii, „*în cazul exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției*” legiuitorul nu definește acest concept. Textul nu stabilește natura și felul atribuțiilor, modul prin care se poate constata neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a acestora și nici autoritățile competente să constate astfel de deficiențe în activitatea procurorului. Susține, totodată, că textul prezintă neclarități în ceea ce privește sintagma „*în cazul exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției*”, deoarece nu lămurește diferențele față de răspunderea penală, civilă sau disciplinară și nu stabilește nici modalitățile/procedurile prin care se poate constata incidența acestui caz de revocare din funcție. De asemenea, consideră că textul este confuz în ceea ce privește sintagma „*în cazul exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției*”, deoarece nu se specifică natura și felul atribuțiilor a căror îndeplinire necorespunzătoare poate conduce la revocarea din funcție, modalitatea prin care se verifică îndeplinirea acestei condiții, autoritatea competentă să constate și să califice ca necorespunzătoare exercitarea atribuțiilor, gravitatea care atrage eliberarea din funcție și perioada de timp de la sesizarea faptelor sau a acțiunilor ce ar putea constitui temei al exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției în care poate fi declanșată procedura. Reține că instanța de control constituțional a examinat susțineri similare prin Decizia nr.196 din 4 aprilie 2013 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.55 alin.(4) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, ale cărei considerente sunt aplicabile, *mutatis mutandis*, cel puțin în parte, excepției de față. Arată că persoanele vizate de textele de lege criticate nu au niciun mijloc de a verifica, înțelege în avans sau de a prevedea consecințele faptelor lor, respectiv care acțiuni/inacțiuni ar intra în câmpul exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției ori în ce mod și în cadrul căror proceduri s-ar putea stabili exercitarea necorespunzătoare a atribuțiilor. Față de aceste vicii, susține că revocarea din funcție a procurorilor Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, pentru exercitarea necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției, astfel cum prevede reglementarea actuală, este expresia unui demers lăsat la discreția exclusivă a puterii publice. Susține, deci, că, în lipsa unei proceduri de verificare a incidenței acestui caz de revocare din funcție, se instituie un regim mixt și confuz, imprevizibil și neclar atât pentru persoana care se poate afla în ipoteza normei, cât și pentru instanța chemată să aprecieze cu privire la temeinicia și legalitatea revocării. Menționează că exigența previzibilității legii privește modul de receptare a conținutului actelor normative de către cei interesați, în sensul de înțelegere a acestora, norma juridică trebuind să fie clară, inteligibilă, întrucât cei cărora li se adresează nu trebuie doar să fie informați în avans asupra consecințelor actelor și faptelor lor, ci să și înțeleagă consecințele legale ale acestora. Invocă, în acest sens, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, respectiv Hotărârile din 26 aprilie 1979, 20 mai 1999, 4 mai 2000 și 25 aprilie 2006, pronunțate în *Cauzele Sunday Times împotriva Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Rekvenyi împotriva Ungariei, Rotam împotriva României*, și, respectiv, *Dammann împotriva Elveției*, în care Curtea de la Strasbourg a reținut că o lege trebuie să reprezinte o normă enunțată cu suficientă precizie, astfel încât orice persoană să prevadă consecințele ce pot decurge dintr-un act determinat. Așadar, norma este previzibilă atunci când oferă o anume garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice. Sintagma „*prevăzute de lege*”, conținută în art.8-11 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnifică mai întâi că măsura dispusă trebuie să aibă o bază în dreptul intern.

6. Susține, așadar, că prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.78/2016 nu se stabilește gravitatea faptelor ce intră în sfera sintagmei „*exercitarea necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu*”, legiuitorul nu stabilește criteriile ce trebuie avute în vedere pentru aprecierea gravității îndeplinirii necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției, care să determine măsura revocării. Invocă, în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr.405 din 15 iunie 2016, paragraful 75. Susține că o altă lacună a dispozițiilor art.5 alin.(4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.78/2016 privește procedura constatării exercitării necorespunzătoare a

atribuțiilor specifice funcției. Reține, cu privire la acest aspect, că legiuitorul omite să indice persoana/entitatea abilitată să constate exercitarea necorespunzătoare a atribuțiilor. De asemenea, arată că legiuitorul nu reglementează căile și mijloacele prin care subiectul unei astfel de proceduri poate să își exercite dreptul de apărare, să conteste modul de declanșare, de desfășurare, concluziile unor astfel de verificări privind exercitarea atribuțiilor specifice funcției. Arată, așadar, că procurorul supus unui astfel de demers nu are la dispoziție vreun mijloc de apărare, fiind expus, din această perspectivă, unor decizii arbitrare, subiective. Totodată, arată că Ordonanța de urgență a Guvernului nr.78/2016 nu prevede posibilitatea persoanei vizate de a formula un punct de vedere cu privire la aspecte ce determină revocarea sa din funcție. Or, cunoașterea faptelor sau a acțiunilor imputate procurorului, precum și a procedurilor aplicate, a dovezilor cu privire la săvârșirea faptelor ce conduc la concluzia exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor, analiza modului în care acestea corespund sau nu cu atribuțiile încredințate, precum și posibilitatea persoanei vizate de a exprima un punct de vedere reprezintă aspecte esențiale ale dreptului la apărare. Susține, de asemenea, că dispozițiile art.5 alin.(4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.78/2016 sunt în contradicție cu prevederile constituționale ale art.132 din Constituție, în condițiile în care dispozițiile legale privitoare la revocarea pentru exercitarea necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției reprezintă un factor de presiune asupra procurorului vizat, care ar urma să-și exercite funcția astfel cum solicită procurorul-șef, iar nu în mod imparțial și independent, deoarece acesta din urmă dispune de o putere discreționară de a decide revocarea din funcție în lipsa unui cadru legal care să garanteze transparența și respectarea drepturilor fundamentale ale procurorului vizat.

7. Curtea de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, sintagma „*exercitarea necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției*” fiind una generică. Reține că, într-o situație similară, prin Decizia nr.45 din 30 ianuarie 2018, Curtea Constituțională a României a constatat că definiția erorii judiciare, cuprinsă în art.1 pct.156 [cu referire la art.96 alin.(3)] din Legea nr.303/2004, este mult prea generică.

8. Potrivit prevederilor art.30 alin.(1) din Legea nr.47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate invocate.

9. Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, înscrisurile comunicate la dosar de către autorul excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.d) din Constituție, precum și ale art.1 alin.(2), ale art.2, 3, 10 și 29 din Legea nr.47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

11. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art.5 alin.(4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.78/2016 pentru organizarea și funcționarea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.938 din 22 noiembrie 2016, având următorul cuprins: „*Procurorii Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism pot fi revocați prin ordin al procurorului-șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, cu avizul Consiliului Superior al Magistraturii, în cazul exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției sau în cazul aplicării unei sancțiuni disciplinare.*”

12. În susținerea neconstituționalității normelor penale criticate, autorul excepției invocă încălcarea atât a prevederilor constituționale ale art.1 alin.(5), potrivit cărora respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie, ale art.20 privind tratatele internaționale privind drepturile omului, ale art.21 alin.(1) și (3) privind accesul liber la justiție și dreptul părților la un proces echitabil, ale art.24 referitor la dreptul la apărare și ale art.132 referitor la statutul procurorilor, cât și a dispozițiilor art.6 și art.8-11 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și art.41 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

13. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că, în considerentele Deciziei nr.33 din 23 ianuarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.146 din 15 februarie 2018, paragraful 131, a reținut că „În prezent, Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, în titlul III - *Ministerul Public*, capitolul II - *Organizarea Ministerului Public*, prevede trei secțiuni referitoare la structurile de parchet înființate pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție: secțiunea 1 - *Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție*, secțiunea 1¹ - *Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism* și secțiunea a 2-a - *Direcția Națională Anticorupție*. Cele două direcții sunt structuri cu personalitate juridică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, cu competențe în combaterea criminalității organizate și terorismului, respectiv în combaterea infracțiunilor de corupție. Statutul procurorilor care își desfășoară activitatea în aceste structuri este cel prevăzut de dispozițiile Legii nr.303/2004, act normativ cu caracter de drept comun în materia statutului judecătorilor și procurorilor. Însă, având în vedere specializarea acestor parchete, legiuitorul a prevăzut unele dispoziții derogatorii sub aspectul condițiilor de acces (interviu organizat de comisii speciale), de evaluare anuală a rezultatelor sau de încetare a activității (revocarea prin ordin a procurorului-șef) în ceea ce privește procurorii celor două direcții, chiar în cuprinsul acestei legi.”

14. Cu privire la Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, Curtea reține că a fost înființată prin Legea nr.508/2004 privind înființarea, organizarea și funcționarea în cadrul Ministerului Public a Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1089 din 23 noiembrie 2004, iar Regulamentul de organizare și funcționare a Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism de la acea dată a fost aprobat prin Ordinul ministrului justiției și libertăților cetățenești nr.1.226/C/2009, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 367 din 1 iunie 2009. În prezent, Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism funcționează în baza Ordonanței de urgență a Guvernului nr.78/2016, aprobată cu modificări prin Legea nr.120/2018 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.78/2016 pentru organizarea și funcționarea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.472 din 7 iunie 2018, care a abrogat Legea nr.508/2004 și prin care a fost introdusă secțiunea 11 cu art.791-793 din capitolul II – Organizarea Ministerului Public, titlul III – Ministerul Public al Legii nr.304/2004. Prin Ordinul ministrului justiției nr.4682/C din 21 decembrie 2016, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1060 din 29 decembrie 2016, a fost aprobat Regulamentul de organizare și funcționare al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism.

15. Totodată, Curtea reține că numirea procurorilor Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism are loc în condițiile art.5 alin.(1) și (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.78/2016, potrivit căreia „(1) *Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism se încadrează cu procurori numiți prin ordin al procurorului-șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, cu avizul Consiliului Superior al Magistraturii, în limita posturilor prevăzute în statul de funcții, aprobat potrivit legii. (2) Numărul procurorilor încadrați în structurile direcției este stabilit de procurorul-șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, în funcție de volumul și complexitatea activității desfășurate, în limita numărului total de posturi aprobat.*” De asemenea, art.79¹ alin.(2) din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.827 din 13 septembrie 2005, astfel cum a fost modificat prin Legea nr.207/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr.304/2004 privind organizarea judiciară, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.636 din 20 iulie 2018, prevede că „(2) *Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism se încadrează cu procurori numiți prin ordin al procurorului-șef al acestei direcții, cu avizul Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, în limita posturilor prevăzute în statul de funcții, aprobat potrivit legii.*” Potrivit art.79¹ alin.(5), (6) și (7) din Legea nr.304/2004, „(5) *Interviul constă în verificarea pregătirii profesionale, a capacității de a lua decizii și de a-și asuma răspunderea, a rezistenței la stres, precum și a altor calități specifice. (6) La evaluarea candidaților vor fi avute în vedere și activitatea desfășurată de procurori, cunoașterea unei limbi străine și cunoștințele de operare pe calculator. (7) Comisia prevăzută la alin.(3) este numită prin ordin al procurorului-șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism și este formată din 3 procurori din cadrul Direcției. Din comisie pot face parte și specialiști în psihologie, resurse umane și alte domenii.*”

16. Cu privire la condițiile ce trebuie îndeplinite pentru ocuparea postului de procuror al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, Curtea observă că, potrivit art.79¹ alin.(3) din Legea nr.303/2004, aceștia trebuie să aibă o bună pregătire profesională, o conduită morală ireproșabilă, o anumită vechime în funcția de procuror sau judecător (de cel puțin 6 ani, potrivit Legii nr.304/2004, în forma anterioară intrării în vigoare a Legii nr.204/2018; de cel puțin 8 ani, potrivit Legii nr.304/2004, în forma modificată prin Legea nr.204/2018; de cel puțin 10 ani, potrivit Legii nr.304/2004, în forma modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.92/2018), să nu fi fost sancționați disciplinar (condiție introdusă prin Legea nr.304/2004, în forma modificată prin Legea nr.207/2018) și să fi fost declarați admiși în urma susținerii unui interviu organizat de comisia constituită în acest scop.

17. În ceea ce privește revocarea din funcția de procuror al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, legiuitorul a prevăzut atât în art.5 alin.(4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.78/2016, cât și în art.79¹ alin.(9) din Legea nr.304/2004, că aceasta se face prin ordin al procurorului-șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, cu avizul Consiliului Superior al Magistraturii, în două cazuri: (i) al exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției; (ii) al aplicării unei sancțiuni disciplinare. În ambele cazuri, ulterior revocării, potrivit art.5 alin.(5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.78/2016, „*La data încetării activității în cadrul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism ori ca urmare a revocării, procurorul revine la parchetul de unde provine sau la alt parchet unde are dreptul să funcționeze potrivit legii.*”, iar potrivit art.79¹ alin.(10) din Legea nr.304/2004, „*La data încetării activității în cadrul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, procurorul revine la parchetul de unde provine.*”

18. Autorul excepției de neconstituționalitate susține, în esență, că prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor art.1 alin.(5) din Constituție, întrucât, pe de-o parte, sintagma „*îndeplinirea necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției*” este neclară, iar, pe de altă parte, dispozițiile legale criticate nu stabilesc modul prin care se poate constata îndeplinirea necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției, nu stabilesc limitele de gravitate ale exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției și nu prevăd modul în care persoana vizată ia cunoștință de aspectele constatate și de dispunerea revocării din funcție.

19. Cu referire la prima critică formulată de autor, Curtea reține că atribuțiile generale ale funcției de procuror al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism sunt stabilite în titlul VII – *Structura*

centrală a Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, capitolul II – Atribuțiile procurorilor, art.29 alin.(3) din Regulamentul de organizare și funcționare al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, iar atribuțiile specifice funcției de procuror al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism sunt reglementate în art.29 alin.(4) din regulamentul menționat, astfel: „(4) Procurorii Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism au următoarele atribuții specifice: a) efectuează urmărirea penală în cauzele repartizate, potrivit legii; b) conduc și coordonează activitatea de cercetare penală efectuată de ofițerii de poliție judiciară, precum și activitățile de ordin tehnic efectuate de specialiști; c) țin evidența cauzelor în curs de soluționare, respectând termenele stabilite de procurorul-șef ori de alte cadre de conducere; d) participă, potrivit dispoziției procurorului-șef, la judecarea cauzelor penale; e) exercită căile de atac împotriva hotărârilor judecătorești, în condițiile prevăzute de lege; f) examinează temeinicia și legalitatea hotărârilor judecătorești rămase definitive și fac propuneri pentru promovarea căilor de atac extraordinare în cazurile în care se impun; g) sesizează conducerea Serviciului judiciar ori pe procurorul-șef ierarhic superior cu privire la practicile neunitare din activitatea instanțelor de judecată, precum și cu privire la dificultățile în aplicarea unor dispoziții legale; h) primesc cetățenii în audiență, conform programului stabilit de conducerea serviciului sau a biroului; i) rezolvă, potrivit legii, sesizările, reclamațiile și plângerile repartizate de conducerea serviciului sau a biroului; j) exercită orice alte atribuții ce le revin potrivit legii, regulamentelor, ordinelor sau dispuse de conducerea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism ori de către procurorul-șef ierarhic superior, în condițiile legii.”

20. Referitor la înțelesul sintagmei „în cazul exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției”, Curtea constată că dispozițiile art.5 alin.(4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.78/2016 și ale art.79¹ alin.(9) din Legea nr.304/2004 nu definesc această sintagmă. În cazul revocării pentru exercitarea necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției de procuror al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, legiuitorul nu reglementează vreo normă referitoare la înțelesul sintagmei „exercitare necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției”.

21. Potrivit jurisprudenței Curții Constituționale referitoare la art.1 alin (5) din Constituție, una dintre cerințele principiului respectării legilor vizează calitatea actelor normative (Decizia nr.1 din 10 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.123 din 19 februarie 2014, paragraful 225). În acest sens, Curtea a constatat că, de principiu, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de clar și precis pentru a putea fi aplicat; astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate - care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist - să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. Desigur, poate să fie dificil să se redacteze legi de o precizie totală și o anumită suplețe poate chiar să se dovedească de dorit, suplețe care nu afectează însă previzibilitatea legii (a se vedea, în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr.903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.584 din 17 august 2010, Decizia Curții Constituționale nr.743 din 2 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.579 din 16 august 2011, Decizia nr.1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.53 din 23 ianuarie 2012, sau Decizia nr.447 din 29 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.674 din 1 noiembrie 2013).

22. Totodată, Curtea a statuat, în esență, că o noțiune legală poate avea un conținut și înțeles autonom diferit de la o lege la alta, cu condiția ca legea care utilizează termenul respectiv să îl și definească. În caz contrar, destinatarul normei este acela care va stabili înțelesul acelei noțiuni, de la caz la caz, printr-o apreciere care nu poate fi decât una subiectivă și, în consecință, discreționară (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.390 din 2 iulie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.532 din 17 iulie 2014, paragraful 31, sau Decizia nr.405 din 15 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.517 din 8 iulie 2016, paragraful 49). De asemenea, Curtea a constatat că legiuitorului îi revine obligația ca în actul de legiferare, indiferent de domeniul în care își exercită această competență constituțională, să dea dovadă de o atenție sporită în respectarea principiului clarității și previzibilității legii (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.405 din 15 iunie 2016, precitată, paragraful 49).

23. Aplicând aceste considerente de principiu la textul de lege criticat, Curtea constată că revocarea pentru exercitare necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției de procuror al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism trebuie să fie consecința unei evaluări a modului de exercitare a atribuțiilor respective, evaluare efectuată în baza unor criterii obiective. Cu alte cuvinte, legea trebuie să prevadă criteriile și condițiile obiective pentru evaluarea, de către procurorul-șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, a exercitării atribuțiilor specifice funcției de procuror al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, întrucât concluzia rezultată în urma evaluării, în sensul că exercitarea atribuțiilor specifice a fost făcută în mod necorespunzător, conduce la încetarea activității acestuia în cadrul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism. Or, nereglementarea unor criterii obiective de evaluare a modului în care un procuror al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism și-a exercitat atribuțiile specifice funcției determină lipsa de claritate și de previzibilitate a sintagmei „în cazul exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției”, cuprinse în art.5 alin.(4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.78/2016.

24. Când privește motivele de neconstituționalitate potrivit cărora textul de lege criticat nu reglementează o procedură de revocare a procurorilor Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, în cazul exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției, Curtea reține că normele criticate

instituie un caz de încetare a activității procurorului în cadrul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism. Chiar dacă, potrivit art.5 alin.(5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.78/2016, la data încetării activității în cadrul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, procurorul revine la parchetul de unde provine, textul de lege criticat reglementează un aspect al carierei procurorului, ce ține de statutul magistraților. Or, statutul juridic al unei categorii de personal este reprezentat de dispozițiile de lege referitoare la încheierea, executarea, modificarea, suspendarea și încetarea raportului juridic de muncă în care se află respectiva categorie (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.172 din 24 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.315 din 25 aprilie 2016, par.19).

25. Curtea constată că statutul judecătorilor și procurorilor este consacrat la nivel constituțional în art.125 (*Statutul judecătorilor*) și în art.132 (*Statutul procurorilor*), dispoziții care fac parte din titlul III – *Autoritățile publice*, cap.VI – *Autoritatea judecătorească*, secțiunea 1 – *Instanțele judecătorești* (art.124-130) și secțiunea a 2-a – *Ministerul Public* (art.131 și art.132). Dispozițiile art.132 din Constituție stabilesc că procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiului legalității, al imparțialității și al controlului ierarhic, sub autoritatea ministrului justiției, iar funcția de procuror este incompatibilă cu orice altă funcție publică sau privată, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior. La nivel infraconstituțional, statutul magistraților este reglementat prin Legea nr.303/2004.

26. Curtea Constituțională a statuat, în mod constant, în jurisprudența sa, că reglementarea aspectelor privind cariera magistraților trebuie realizată prin lege. În acest sens, prin Decizia nr.588 din 21 septembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.835 din 20 octombrie 2017, paragraful 23, Curtea a reținut că, *a fortiori*, în situația magistraților, al căror statut este consacrat la nivel constituțional în art.125 (*Statutul judecătorilor*) și în art.132 (*Statutul procurorilor*), elementele esențiale referitoare la încheierea, executarea, modificarea, suspendarea și încetarea raportului juridic de muncă al acestora trebuie reglementate prin lege.

27. Aplicând aceste considerente jurisprudențiale la textul de lege criticat, Curtea constată că aspectele privind revocarea din funcția de procuror al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism reprezintă aspecte esențiale ale raportului juridic de muncă și ale carierei procurorului.

28. Or, nici textul de lege criticat, nici alt text din cuprinsul Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, al Legii nr.304/2004 privind organizarea judiciară ori al Legii nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii nu prevede vreo procedură de evaluare a exercitării atribuțiilor procurorului sau vreo procedură similară cercetării prealabile, în baza căreia să se poată constata, ținând cont de criteriile obiective, de către procurorul-șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, exercitarea necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției de către procurorii Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism. De pildă, nu se reglementează modul în care persoana vizată ia cunoștință de aspectele constatate, posibilitatea persoanei vizate de a fi ascultată ori posibilitatea de a contesta aspectele constatate, textul criticat stabilind doar că procurorul-șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism poate revoca procurorii Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, cu avizul Consiliului Superior al Magistraturii, în cazul exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției.

29. Totodată, Curtea reține că solicitarea/emiterea, în mod obligatoriu, a unui aviz de către Consiliul Superior al Magistraturii nu acoperă viciile constatate anterior, ținând cont și de faptul că avizul menționat are un caracter consultativ. Mai mult, legiuitorul nu a prevăzut în cadrul procedurii de emitere a avizului Consiliului Superior al Magistraturii posibilitatea de citare a procurorului vizat de revocare.

30. În acest context, Curtea reține că, potrivit art.132 alin.(1) din Constituție, „*Procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiului legalității, al imparțialității și al controlului ierarhic, sub autoritatea ministrului justiției*”. Conform jurisprudenței Curții, în virtutea statutului procurorilor consacrat de Constituție, controlul ierarhic în activitatea acestora presupune *eo ipso* posibilitatea efectuării actelor și lucrărilor din dosarele de urmărire penală chiar de către procurorul ierarhic superior, care controlează activitatea procurorilor din subordinea sa (Decizia nr.90 din 27 ianuarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.148 din 1 martie 2011). Totodată, prin Decizia nr.33 din 23 ianuarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.146 din 15 februarie 2018, paragraful 147, Curtea a reținut că „transpunerea în plan legal a principiului constituțional al controlului ierarhic pe care se fundamentează activitatea procurorilor în România o constituie prevederile art.65 din Legea nr.304/2004. Potrivit acestor din urmă dispoziții, «(1) *Procurorii din fiecare parchet sunt subordonați conducătorului parchetului respectiv. (2) Conducătorul unui parchet este subordonat conducătorului parchetului ierarhic superior din aceeași circumscripție. (3) Controlul exercitat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, de procurorul-șef al Direcției Naționale Anticorupție, de procurorul-șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism sau de procurorul general al parchetului de pe lângă curtea de apel asupra procurorilor din subordine se poate realiza direct sau prin procurori anume desemnați.*» De asemenea, Curtea a reținut că, „indiferent de modul de numire în funcțiile de conducere în cadrul parchetelor, potrivit principiului constituțional al controlului ierarhic pe care se fundamentează activitatea procurorilor, toți aceștia sunt subordonați procurorului general al Parchetului de pe lângă Î.C.C.J.” (Decizia nr.33 din 23 ianuarie 2018, precitată, paragraful 150).

31. Cu toate acestea, Curtea constată că principiul constituțional al controlului ierarhic nu poate avea semnificația că revocarea procurorului pentru exercitarea necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției poate fi dispusă de procurorul-șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism în

lipsa unor criterii obiective de evaluare a modului de exercitare a atribuțiilor respective și fără reglementarea unei proceduri de revocare a procurorilor Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism.

32. În aceste condiții, Curtea constată că lipsa unor norme, care să prevadă, pe de-o parte, criteriile și condițiile revocării procurorilor Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, în caz de exercitare necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției, iar, pe de altă parte, procedura revocării pentru exercitare necorespunzătoare a atribuțiilor specifice - determină neclaritatea și imprevizibilitatea textului de lege criticat, contrar dispozițiilor art.1 alin.(5) din Legea fundamentală, referitoare la principiul legalității, în dimensiunea sa referitoare la calitatea legii. Cu alte cuvinte, Curtea constată că dispozițiile art.5 alin.(4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.78/2016 nu creează cadrul clar, predictibil și lipsit de echivoc cu privire la condițiile și procedura de revocare a procurorului Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, pentru exercitare necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției.

33. Autorul excepției susține, de asemenea, că dispozițiile criticate contravin prevederilor art.21 și art.24 din Constituție, deoarece legiuitorul nu prevede căile și mijloacele prin care subiectul unei astfel de proceduri poate să își exercite dreptul de apărare, să conteste modul de declanșare, desfășurare, concluziile unor astfel de verificări privind exercitarea atribuțiilor specifice funcției.

34. În ceea ce privește revocarea din funcția de procuror al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, Curtea reamintește că, potrivit textului de lege criticat, aceasta se poate dispune în două cazuri, și anume „*în cazul exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției sau în cazul aplicării unei sancțiuni disciplinare.*” În aceste condiții de reglementare, Curtea reține că revocarea în cazul unei abateri disciplinare constatate și sancționate constituie o ipoteză distinctă a revocării din funcția de procuror al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism în raport cu revocarea în cazul exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției, conjuncția „sau”, cu funcție disjunctivă, având înțelesul curent din limba română - *ori/ie*, în concret legând noțiuni care se exclud ca alternative.

35. Cât privește faptele ce constituie abatere disciplinară sancționată prin aplicarea unor sancțiuni disciplinare, Curtea reține că, în cadrul controlului de constituționalitate a *apriori* asupra art.1 pct.157 [cu referire la art.99 lit.r)] din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004, în noua sa redactare, potrivit căreia constituie abatere disciplinară „r) *nemotivarea hotărârilor judecătorești sau a actelor judiciare ale procurorului, în termenele prevăzute de lege*”, prin Decizia nr.45 din 30 ianuarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.199 din 5 martie 2018, paragraful 231, a reținut că „*orice abatere disciplinară se săvârșește cu vinovăție*, art.247 alin.(2) din Codul muncii fiind clar în această privință: «*Abaterea disciplinară este o faptă în legătură cu munca și care constă într-o acțiune sau inacțiune săvârșită cu vinovăție de către salariat, prin care acesta a încălcat normele legale, regulamentul intern, contractul individual de muncă sau contractul colectiv de muncă aplicabil, ordinele și dispozițiile legale ale conducătorilor ierarhici*». Codul muncii se aplică și raporturilor de muncă reglementate prin legi speciale, numai în măsura în care acestea nu conțin dispoziții specifice derogatorii; or, Legea nr.303/2004 nu cuprinde dispoziții derogatorii cu privire la definirea abaterii disciplinare [a se vedea art.98 și următoarele], astfel că ipotezele reglementate ca abateri disciplinare, precum cea analizată, nu pot exceda noțiunii gen. Așadar, nu poate fi considerată abatere disciplinară săvârșirea unei fapte fără existența elementului de vinovăție, drept care se reține încălcarea art.1 alin.(5) din Constituție, revenind legiuitorului obligația de a pune de acord acest text cu cele stabilite anterior.”

36. Analizând reglementările referitoare la răspunderea disciplinară a judecătorilor și procurorilor, cuprinse în titlul IV al Legii nr.303/2004, Curtea observă că legiuitorul a definit noțiunile folosite în reglementarea conținutului abaterilor disciplinare. Astfel, potrivit art.99 lit.t) din Legea nr.303/2004, constituie abatere disciplinară, „*exercitarea funcției cu rea-credință sau gravă neglijență*”, iar art.99¹ din aceeași lege definește atât reaua-credință („*atunci când judecătorul sau procurorul încalcă cu știință normele de drept material ori procesual, urmărind sau acceptând vătămarea unei persoane*”), cât și grava neglijență („*atunci când judecătorul sau procurorul nesocotește din culpă, în mod grav, neîndoielnic și nescuzabil, normele de drept material ori procesual*”).

37. Totodată, Curtea observă că procedura disciplinară în cazul judecătorilor și procurorilor, prevăzută de Legea nr.317/2004, ce include faza cercetării disciplinare, respectă toate garanțiile dreptului la apărare și ale dreptului la un proces echitabil. Așa cum a reținut Curtea în jurisprudența sa referitoare la materia răspunderii disciplinare a magistraților, legiuitorul român a adoptat o reglementare similară cu cea a altor țări din Europa, prevăzând o fază administrativă, în cadrul căreia cercetarea disciplinară se efectuează de inspectorii din cadrul Serviciului de inspecție judiciară pentru judecători, respectiv din cadrul Serviciului de inspecție judiciară pentru procurori, și o fază juridicțională, care se desfășoară în fața secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii, potrivit dispozițiilor Legii nr.317/2004 și ale Codului de procedură civilă, asigurându-se respectarea principiului contradictorialității, magistratul în cauză fiind citat, putând fi reprezentat de un alt judecător sau procuror ori asistat sau reprezentat de avocat, având dreptul să ia cunoștință de toate actele dosarului și să solicite administrarea de probe în apărare. Împotriva hotărârii de sancționare a secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii există o cale de atac, și anume recursul în fața Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul de 5 judecători, recurs care este unul devolutiv (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.381 din 31 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.634 din 20 iulie 2018). Acesta este și sensul dispozițiilor constituționale ale art.134 alin.(2), potrivit căruia „*Consiliul Superior al Magistraturii îndeplinește rolul de instanță de judecată, prin secțiile sale, în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor [...]*”, și ale art.134 alin.(3), potrivit căruia „*Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii în materie disciplinară pot fi atacate la Înalta Curte de Casație și Justiție*”.

38. Așadar, Curtea constată că, în cazul revocării procurorilor Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism pentru aplicarea unei sancțiuni disciplinare, revocarea dispusă prin ordin al procurorului-șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism are loc doar după ce s-a constatat abaterea disciplinară (prevăzută la art.99 din Legea nr.303/2004) și s-a aplicat sancțiunea disciplinară (prevăzută la art.100 din Legea nr.303/2004) de către Consiliul Superior al Magistraturii, potrivit procedurii reglementate de Legea nr.317/2004, cu posibilitatea de a se ataca hotărârea de sancționare la Înalta Curte de Casație și Justiție. Cu alte cuvinte, în această ipoteză, procurorului vizat de revocare i se asigură toate garanțiile dreptului la un proces echitabil și ale dreptului la apărare.

39. În schimb, în ipoteza revocării din funcție a procurorilor Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism pentru exercitare necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției, legea prevede doar că emiterea ordinului de revocare se face de către procurorului-șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, cu avizul Consiliului Superior al Magistraturii.

40. Cu toate că, potrivit textului de lege criticat, revocarea în cazul unei abateri disciplinare constatate și sancționate constituie o ipoteză distinctă a revocării din funcția de procuror al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism în raport cu revocarea în cazul exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției, exercitarea necorespunzătoare a acestora din urmă reprezintă, totuși, o faptă în legătură cu munca și poate consta în orice acțiune sau inacțiune săvârșită cu vinovăție de către angajat (*lato sensu*), prin care acesta a încălcat normele legale, regulamentul intern, ordinele și dispozițiile legale ale conducătorilor ierarhici. Curtea reține însă că acest lucru nu are semnificația unei identități de natură juridică a faptei de exercitare necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției cu fapta ce constituie abatere disciplinară, însă conținutul juridic al celor două noțiuni este similar. Cu alte cuvinte, deși exercitarea necorespunzătoare de către procurorului Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism a atribuțiilor specifice funcției nu poate fi calificată ca abatere disciplinară, protecția juridică a acestuia - din perspectiva existenței unui control judiciar efectiv - se impune a fi garantată, în vederea respectării drepturilor fundamentale de acces la justiție, a unui proces echitabil și a dreptului la apărare. De altfel, prin Decizia nr.45 din 30 ianuarie 2018, precitată, paragraful 121, Curtea a statuat că fiecare aspect ce ține de statutul judecătoresc „trebuie supus unui control judiciar efectiv”.

41. Cu privire la acest aspect, Curtea observă că procurorului Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, revocat pentru exercitarea necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției, poate ataca în contencios administrativ ordinul de revocare din funcție, emis de procurorului-șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism - cadru procesual în care a fost invocată și prezenta excepție de neconstituționalitate, prin aceasta fiind asigurat accesul la un control judiciar, în acord cu dispozițiile constituționale invocate. Acest aspect nu exclude însă ca, în cadrul procedurii de revocare, procurorului Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, vizat de revocare, să fie citat, să ia cunoștință de toate actele dosarului de revocare, să solicite administrarea de probe în apărare, anterior emiterii ordinului de revocare, așadar, să i se asigure toate garanțiile dreptului la apărare specifice revocării ca sancțiune disciplinară.

42. În final, Curtea reține că art.79¹ alin.(9) din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară prevede că „Procurorii numiți în cadrul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism pot fi revocați prin ordin al procurorului-șef al acestei direcții, cu avizul Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, în cazul exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției sau în cazul aplicării uneia dintre sancțiunile disciplinare prevăzute la art. 100 lit. b)-e) din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare.” Prin urmare, viciul de neconstituționalitate, constat de Curtea Constituțională cu privire la dispozițiile art.5 alin.(4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.78/2016, subzistă și în ceea ce privește prevederile art.79¹ alin.(9) din Legea nr.304/2004. Având în vedere limitarea prevăzută de art.31 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, Curtea nu se poate pronunța în acest cadru cu privire la dispozițiile art.79¹ alin.(9) din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară.

43. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art.146 lit.d) și al art.147 alin.(4) din Constituție, al art.1-3, al art.11 alin.(1) lit.A.d) și al art.29 din Legea nr.47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

Decide:

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Mircea-Lucian Hruidei în Dosarul nr.4103/2/2017 al Curții de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și constată că sintagma „*în cazul exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției*”, din cuprinsul dispozițiilor art.5 alin.(4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.78/2016 pentru organizarea și funcționarea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, este neconstituțională.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 18 iunie 2020.

OPINIE SEPARATĂ

În dezacord cu soluția pronunțată de Curtea Constituțională formulăm prezenta opinie separată, considerând că **excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.5 alin.(4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.78/2016 pentru organizarea și funcționarea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative trebuia respinsă ca neintemeiată** întrucât:

Critica de neconstituționalitate nu vizează o contradicție între norme de rang legal și norme de rang constituțional, ci se solicită completarea legii cu prevederi despre care autorul excepției susține că lipsesc, deși ele există în cadrul sistemului actelor normative ce vizează statutul profesional al procurorilor DIICOT și au fost aplicate în cazul său concret.

1. Art.5 alin.(4) din Ordonanța de urgență a Guvernului (OUG) nr.78/2016 stabilește că procurorii din cadrul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (DIICOT) pot fi revocați prin ordin al procurorului-șef al DIICOT, cu avizul CSM, între altele și în cazul „*exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției*”.

2. Autorul excepției de neconstituționalitate a arătat, în esență, că prevederile art.5 alin.(4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.78/2016 sunt lipsite de claritate și previzibilitate întrucât: (i) legiuitorul nu definește clar și previzibil conceptul de „*îndeplinire necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției*” ceea ce face ca persoanele vizate de dispozițiile contestate să nu poată înțelege în avans ce anume se așteaptă de la ele și să nu poată prevedea consecințele faptelor lor și (ii) legiuitorul nu a prevăzut garanții în vederea respectării dreptului la apărare și a dreptului la un proces echitabil, fiind astfel încălcate (i) art. 1 alin.(5) din Constituție în componenta sa referitoare la calitatea legii, precum și (ii) art.21 și art.24 din Constituție.

3.1. Cu titlu general trebuie observat că dispozițiile contestate vizează procurorii din cadrul DIICOT, **structură specializată a parchetului în care sunt selectați practicieni care**, pe lângă faptul că au pregătire juridică superioară și, în urma unui proces competitiv, au fost admiși în cadrul corpului profesional al magistraților, **fac parte dintr-un corp profesional de elită**, deoarece trebuie să facă dovada unor standarde ridicate de experiență și abilități tehnice și deontologice, așa cum rezultă din art.5 al OUG nr.78/2016 și din art.79¹ din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Mai precis, pentru a fi numiți în cadrul DIICOT procurorii „trebuie să nu fi fost sancționați disciplinar, să aibă o bună pregătire profesională, o conduită morală ireproșabilă, o vechime de cel puțin 10 ani în funcția de procuror sau judecător și să fi fost declarați admiși în urma interviului organizat de către comisia constituită în acest scop.” Altfel spus, **dispozițiile legale criticate se adresează unor profesioniști ai dreptului, care sunt în măsură să înțeleagă și să interpreteze norme juridice de vreme ce realizează cotidian, la standarde înalte de profesionalism, atribuții de serviciu care constau în interpretarea și punerea în aplicare a normelor juridice de natură penală din legislația în vigoare.**

Sintagma „*exercitarea necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției*” de procuror DIICOT nu ar trebui să ridice dificultăți de înțelegere celui/celei care a devenit deja procuror în cadrul DIICOT de vreme ce un astfel de profesionist de elită știe care sunt atribuțiile specifice funcției pentru care a candidat și pe care o îndeplinește, altminteri el/ea neputând funcționa în cadrul DIICOT. De asemenea, adjectivul „*corespunzător*” din cadrul expresiei „*îndeplinirea corespunzătoare*” nu ar trebui să ridice dificultăți de înțelegere celui/celei care a devenit deja procuror în cadrul DIICOT de vreme ce un astfel de profesionist de elită este în măsură să evalueze în ce constă realizarea corectă, adică realizarea într-o modalitate corespunzătoare exigențelor profesionale generale, a acestor atribuții și poate distinge acest mod de îndeplinire a atribuțiilor de unul defectuos.

3.2. De asemenea, trebuie observat și faptul că **statutul procurorilor** este reglementat de Legea nr.303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, act normativ care, în privința **gestiunii resursei umane din cadrul corpului profesional specializat al magistraților**, se completează cu Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii (CSM), republicată, cu modificările și completările ulterioare. Aceste reglementări primare sunt completate de alte acte normative, adoptate de CSM și de structurile specializate din cadrul parchetului, așa cum rezultă și din art.106 din Legea nr.303/2004, care dispune expres „*Consiliul Superior al Magistraturii aprobă, prin hotărâre care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I: [...]* e)Regulamentul privind modul de desfășurare a cursurilor de formare profesională continuă a judecătorilor și procurorilor și atestare a rezultatelor obținute; f)Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare a judecătorilor și procurorilor; g)Regulamentul de organizare a concursului sau examenului pentru numirea în funcții de conducere a judecătorilor și procurorilor; h)Regulamentul privind evaluarea activității profesionale a judecătorilor și procurorilor; [...]”.

3.3. De asemenea, **normele juridice aplicabile profesiei de procuror presupun**, pe lângă dispozițiile sus-menționate referitoare la statutul lor, **și atribuțiile pe care aceștia trebuie să le îndeplinească**. În această privință, cadrul normativ include la nivel de reglementare primară legile referitoare la autoritatea judecătorească, actele normative specifice care reglementează organizarea și funcționarea direcțiilor specializate ale parchetului (acolo unde aceste norme sunt incidente, așa cum este cazul în prezenta cauză), codul de procedură penală. Cu

privire doar la procurorii din cadrul DIICOT acest cadru normativ se completează la nivel de reglementare secundară cu Regulamentul de organizare și funcționare al DIICOT, aprobat prin ordin al ministrului justiției.

3.4. Prin urmare, „atribuțiile specifice funcției” de procuror din cadrul DIICOT pot fi cunoscute oricărui profesionist din cadrul corpului profesional al magistraților și ele se regăsesc în cea mai mare parte în norme de reglementare primară, cu precădere în legi organice. Pe cale de consecință, trimiterea realizată de art.5 alin.(4) din OUG nr.78/2016 la „atribuțiile specifice funcției” de procuror din cadrul DIICOT nu poate fi considerată neclară sau imprezvizibilă ori de natură a încălca art.1 alin.(5) din Constituție și nu necesită nicio complinire, așa cum susține autorul excepției de neconstituționalitate, motiv pentru care excepția de neconstituționalitate trebuia respinsă prin raportare la această critică.

4.1. Nici sintagma „exercitarea necorespunzătoare” a atribuțiilor specifice funcției de procuror din cadrul DIICOT nu este neclară, imprezvizibilă ori imprezvizibilă, astfel încât să poată fi invocată încălcarea art.1 alin.(5) din Constituție.

4.2. Cadrul normativ care stabilește coordonatele generale ale profesiei de procuror și pe cele specifice procurorilor din cadrul DIICOT include prevederi referitoare la:

- **recrutarea procurorilor** în cadrul acestei direcții specializate **pe baza unor criterii de înalt profesionalism** (a se vedea și art.79¹ alin.(2) – (8) din Legea nr.304/2004),

- **evaluarea periodică a activității acestora** (a se vedea art.39 din Legea nr.303/2004 al cărui prim alineat precizează expres „(1)Pentru verificarea îndeplinirii criteriilor de competență profesională și de performanță, judecătorii și procurorii sunt supuși unei evaluări periodice privind calitatea activității, eficiența, integritatea și obligația de formare profesională continuă, iar în cazul judecătorilor și procurorilor numiți în funcții de conducere, și modul de îndeplinire a atribuțiilor manageriale.”, precum și, specific pentru procurorii din cadrul DIICOT, art.79 alin.(8) din Legea nr.304/2004 care precizează expres „Procurorul-șef al Direcției de Investigare a Infrafracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism evaluează, anual, rezultatele obținute de procurorii Direcției de Investigare a Infrafracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism.”),

- **modalitățile de contestare, inclusiv în justiție, a calificativelor acordate** (a se vedea art.40 din Legea nr.303/2004),

- **consecințele primirii calificativului „nesatisfăcător”** (a se vedea art.41 din Legea nr.303/2004),

- **regimul juridic al abaterilor disciplinare, inclusiv modalitățile de contestare, chiar și în justiție, a acestora** (a se vedea art.99-101 din Legea nr.303/2004),

- **controlul realizat** de procurorul general sau de procurorii-șefi ai direcțiilor specializate în condițiile art.65 din Legea nr.304/2004 (al cărui alin. (3) dispune expres: „Controlul exercitat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, de procurorul-șef al Direcției Naționale Anticorupție, de procurorul-șef al Direcției de Investigare a Infrafracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism sau de procurorul general al parchetului de pe lângă curtea de apel asupra procurorilor din subordine se poate realiza direct sau prin procurori anume desemnați.”) și în condițiile art.72 din Legea nr.304/2004 (care arată că „Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție exercită, direct sau prin procurori anume desemnați, controlul asupra tuturor parchetelor.”),

- **controlul realizat de ministrul justiției** în condițiile art.69 din Legea nr.304/2004, care arată că: „(1)Ministrul justiției, când consideră necesar, din proprie inițiativă sau la cererea Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, exercită controlul asupra procurorilor, prin procurori anume desemnați de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție sau, după caz, de procurorul-șef al Direcției Naționale Anticorupție, de procurorul-șef al Direcției de Investigare a Infrafracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism ori de ministrul justiției. (2)Controlul constă în verificarea eficienței manageriale, a modului în care procurorii își îndeplinesc atribuțiile de serviciu și în care se desfășoară raporturile de serviciu cu justițiabilii și cu celelalte persoane implicate în lucrările de competență parchetelor. Controlul nu poate viza măsurile dispuse de procuror în cursul urmăririi penale și soluțiile adoptate.”

Altfel spus, toți procurorii și cu atât mai mult cei de elită, recrutați în cadrul unor direcții specializate, știu și înțeleg faptul că în virtutea statutului profesional de procuror au anumite atribuții, pe care trebuie să le îndeplinească la înalte standarde profesionale, standarde care le sunt reamintite periodic sau ori de câte ori conducerile parchetelor dispun controale tematice.

4.3. Evaluarea periodică (art.39 din Legea nr.303/2004 și art.79¹ alin.(8) din Legea nr.304/2004) a calității și eficienței activității desfășurate, precum și a integrității procurorilor are ca scop, stabilit de legiuitor, „verificarea îndeplinirii criteriilor de competență profesională și de performanță”, adică **verificarea faptului că aceștia și-au îndeplinit corespunzător atribuțiile specifice funcției**. Toate celelalte forme de evaluare a activității desfășurate de procurori în general și de procurorii DIICOT în particular au aceeași finalitate, anume verificarea modului în care și-au îndeplinit atribuțiile specifice funcției pentru a se putea stabili dacă au realizat obiectivele stabilite, adică dacă și-au realizat corespunzător sau necorespunzător atribuțiile specifice funcției. În concluzie, de vreme ce în discuție se află conduita profesională a unor specialiști, respectiv modalitatea corectă, corespunzătoare de îndeplinire de către aceștia a atribuțiilor de serviciu care le revin, nu se înțelege ce anume este neclar sau imprezvizibil într-un text care solicită unor profesioniști de elită să își îndeplinească atribuțiile de serviciu în mod corespunzător și cum ar fi trebuit să fie redactat textul de lege pentru ca destinatarii săi, procurori în cadrul DIICOT, să poată să își prefigureze conduita de urmat și să prevadă consecințele faptelor proprii. Criteriile și condițiile pentru evaluarea de către procurorul-șef al DIICOT a exercitării atribuțiilor specifice funcției de procuror în cadrul DIICOT sunt prevăzute în Legile nr.303/2004 și nr.304/2004, republicate, cu modificările ulterioare. Pe cale de

consecință, trimiterea realizată de art.5 alin.(4) din OUG nr.78/2016 la „*exercitarea necorespunzătoare*” a atribuțiilor funcției de procuror din cadrul DIICOT nu poate fi considerată neclară sau imprevizibilă ori de natură a încălca art.1 alin.(5) din Constituție și nu necesită nicio complinire, așa cum susține autorul excepției de neconstituționalitate, motiv pentru care excepția de neconstituționalitate trebuia respinsă și prin raportare la această critică.

5.1. Art.5 alin.(4) din OUG nr.78/2016 stabilește că procurorii din cadrul DIICOT pot fi **revocați** în cazul „*exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției*” sau în cazul aplicării unei sancțiuni disciplinare. Din această formulare autorul excepției de neconstituționalitate a dedus că revocarea ar fi o sancțiune, cu natură juridică incertă de vreme ce nu este menționată printre sancțiunile disciplinare prevăzute de art.100 din Legea nr.303/2004 și care, tocmai din pricina acestei naturi juridice incerte, nu prezintă toate fazele procedurale pe care le cunosc sancțiunile disciplinare detaliate în art.99-101 din Legea nr.303/2004.

5.2. Or, prevederile referitoare la **statutul procurorilor** sunt întradevăr cuprinse în **Legea nr.303/2004**, unde sunt reglementate și sancțiunile disciplinare, în vreme ce **gestiunea resursei umane** din cadrul corpului profesional al magistraților face obiectul reglementării **Legii nr.304/2004**, care privește **organizarea judiciară**, și al actelor normative speciale care vizează organizarea și funcționarea unor structuri specializate din cadrul parchetului, cum este și DIICOT (a se vedea OUG nr.78/2016). **Revocarea este unul din instrumentele prin care se realizează gestiunea resursei umane în cadrul corpului profesional al procurorilor și nu o sancțiune disciplinară.** Acest lucru rezultă nu doar din interpretarea sistematică a sediului materiei, ci și din interpretarea coroborată a tuturor celorlalte dispoziții care se referă la posibilitatea revocării unor procurori - în cazul în care își îndeplinesc necorespunzător atribuțiile - din funcțiile în care sunt numiți temporar. Revocarea constituie practic un caz de încetare a activității procurorului din cadrul DIICOT, procurorul revenind la parchetul de unde a provenit, așa cum statuează dispozițiile art.79¹ din Legea nr.304/2004.

5.3. Astfel, în contextul legilor organice prin care au fost detaliate și puse în aplicare prevederile art.124-134 din Constituție (Titlul III. Capitolul VI - Autoritatea judecătorească), **revocarea se prezintă ca o instituție juridică specifică gestionării resurselor umane din cadrul corpului profesional al magistraților.** Ea presupune **retragerea dintr-o funcție** (de conducere sau de încadrare într-o structură specializată) **fără pierderea calității de magistrat**, abia aceasta din urmă fiind o sancțiune disciplinară. Revocarea asigură independența magistraților căci presupune menținerea lor în cadrul corpului profesional prin revenirea în structurile și pe pozițiile profesionale avute anterior încredințării mandatului. **Ea nu constituie o sancțiune disciplinară, dar poate fi consecința juridică a unei sancțiuni disciplinare**, așa cum rezultă și din dispozițiile criticate în prezenta speță. În vreme ce contestarea sancțiunilor disciplinare aplicate magistraților cunoaște un regim juridic specific, stabilit de art.133 alin.(7) coroborat cu art.134 alin.(2) și (3) din Constituție, contestarea – inclusiv în justiție – a oricăror alte măsuri luate cu privire la raportul de muncă al magistraților, deci și cu privire la raportul de serviciu al procurorilor DIICOT, se supune regulilor generale referitoare la contestarea pe calea contenciosului administrativ a actelor juridice de putere prin care se gestionează resursa umană din cadrul corpului profesional al magistraților.

5.4. Dată fiind diversitatea situațiilor în care poate fi incidentă revocarea, legiuitorul a stabilit regimuri juridice adecvate pentru fiecare situație în parte. Cu titlu de exemplu, revocarea magistraților aleși din cadrul CSM [art.55 din Legea nr.317/2004] este reglementată diferit față de revocarea magistraților din unele funcții de conducere [pentru cazul particular al parchetelor a se vedea art.51 alin.(7) din Legea nr.303/2004 „Revocarea din funcția de conducere a procurorilor se dispune de Consiliul Superior al Magistraturii - Secția pentru procurori, din oficiu sau la propunerea adunării generale ori a conducătorului parchetului, pentru motivele prevăzute la alin. (2), care se aplică în mod corespunzător.”] și diferit față de revocarea procurorilor-șefi ai unor structuri specializate [pentru cazul particular al șefului secției speciale de investigare a magistraților a se vedea art.88³ alin.(7) din Legea nr.303/2004 „Revocarea din funcția de procuror-șef al Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție se face de către Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, în caz de neîndeplinire a atribuțiilor specifice funcției sau în cazul în care acesta a fost sancționat disciplinar în ultimii 3 ani, la propunerea comisiei prevăzute la alin. (2).”] Tot cu titlu de exemplu și relevant pentru prezenta cauză, în prezent, în măsura în care magistrații sunt nemulțumiți de calificativul primit în raportul de evaluare a activității lor profesionale, ei pot face contestație la secția corespunzătoare a CSM în termen de 30 de zile de la comunicare, iar hotărârile secțiilor pot fi atacate cu recurs la secția de contencios administrativ și fiscal a curții de apel în termen de 15 zile de la comunicare, fără parcurgerea procedurii prealabile. Hotărârea curții de apel este definitivă (a se vedea art.40 alin.(2) și alin.(4) din Legea nr.303/2004). Chiar și anterior modificării Legii nr.303/2004 prin Legea nr.242/2018 contestarea rezultatelor evaluării periodice a magistraților era posibilă tot în fața secțiilor CSM, iar aceste hotărâri erau atacabile în fața plenului CSM, care acționa în calitate de instanță de judecată. Prin urmare, evaluarea magistraților poate fi contestată și, pe cale de consecință, revocarea magistraților realizată pe baza unei evaluări profesionale nu este lipsită de orice posibilitate de contestare.

6.1. În privința revocării procurorilor din cadrul DIICOT legiuitorul (art.5 alin.(4) din OUG nr.78/2016) a stabilit că aceasta este posibilă în două ipoteze: (i) în cazul aplicării unor sancțiuni disciplinare sau (ii) în cazul „*exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției*” și întotdeauna doar cu avizul CSM. De altfel, revocarea procurorilor din toate funcțiile de conducere ca și din toate structurile specializate ale parchetelor se realizează fie ca o consecință a unor sancțiuni disciplinare, fie pentru îndeplinirea necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției (temporar) deținute. În plus, cu variații pentru a adapta regimul juridic specificului fiecărei situații în parte, **legiuitorul organic (dar nu cel delegat) a prevăzut și modalități de contestare a acestei măsuri, inclusiv în justiție, anume posibilitatea unei acțiuni în fața instanței de contencios administrativ (curte de apel).** Pe

cale de consecință, nu se poate susține că revocarea procurorilor din cadrul DIICOT nu dispune de garanțiile accesului la justiție sau al dreptului la apărare.

6.2. Pentru **sancțiunile disciplinare** aplicabile procurorilor, în aplicarea art.133-134 din Constituția revizuită legiuitorul a stabilit un regim juridic general în Legea nr.303/2004, în cadrul *Titlului IV: Răspunderea judecătorilor și procurorilor – Capitulul II: Răspunderea disciplinară a judecătorilor și procurorilor* și totodată a prevăzut, explicit și detaliat în Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, **o procedură ce cuprinde inclusiv o fază administrativ-jurisdicțională anterioară celei judiciare** prin care se poate contesta măsura sancționatorie. Această procedură generală este aplicabilă tuturor procurorilor ce ar fi sancționați disciplinar, adică inclusiv celor din cadrul DIICOT, și asigură accesul la justiție, dreptul la un proces echitabil și dreptul la apărare al celor interesați. Prin urmare, art.5 alin.(4) teza finală din OUG nr.78/2016, care stabilește că procurorii din cadrul DIICOT pot fi **revocați** în cazul aplicării unei sancțiuni disciplinare, nu poate fi considerat neclar sau imprevizibil ori de natură a încălca art.1 alin.(5) sau art.21 ori art.24 din Constituție și nu necesită nicio complinire, motiv pentru care excepția de neconstituționalitate trebuia respinsă și prin raportare la această critică.

6.3. În cazul revocării procurorilor DIICOT pentru „*exercitarea necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției*”, nefiind vorba de o sancțiune disciplinară care să facă incidente prevederile art.133-134 din Constituție, legiuitorul nu a reglementat explicit în art.5 alin.(4) din OUG nr.78/2016 regimul juridic al contestării acestei revocări, dar nici nu a împiedicat în vreun fel aplicarea regimului juridic general al contestării evaluărilor și, deci, al contestării revocărilor din funcții a procurorilor, regim juridic general care presupune cu necesitate parcurgerea unei faze judiciare. De altfel, că revocarea procurorilor din cadrul DIICOT poate fi contestată pe calea contenciosului administrativ (fază judiciară), care asigură atât garanția accesului liber la justiție și a procesului echitabil (prevăzute de art.21 din Constituție), cât și pe cea a dreptului la apărare (prevăzută de art.24 din Constituție), și că revocarea procurorului DIICOT care este autorul excepției de neconstituționalitate în prezenta cauză a fost în mod efectiv contestată de acesta, în dosarul nr.4103/2/2017 al Curții de Apel București, este plinar și grăitor dovedit de însuși faptul că există prezenta decizie a Curții Constituționale. Curtea nu ar fi avut cum să fie sesizată cu situația concretă ce a condus la dosarul de pe rolul său dacă nu ar fi existat pe rolul instanței judecătorești un dosar în cadrul căruia să fi fost ridicată excepția de neconstituționalitate. Pe cale de consecință, **precaritatea argumentelor prin care se invocă încălcarea art. 21 și art.24 din Legea fundamentală rezultă nu doar din interpretarea sistematică a prevederilor legale incidente, dar și din aspectele concrete ale dosarului ce s-a aflat pe rolul Curții Constituționale.** În aceste condiții a susținut că procurorul astfel revocat [adică în cazul „*exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției*”] nu a beneficiat de un proces echitabil ori de dreptul la apărare nu este doar contrar realității juridice, ci contrar și realității factuale. Pe cale de consecință, art.5 alin.(4) din OUG nr.78/2016 care stabilește că procurorii din cadrul DIICOT pot fi **revocați** în cazul „*exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției*” nu poate fi considerat neclar sau imprevizibil ori de natură a încălca art.1 alin.(5) sau art.21 ori art.24 din Constituție și nu necesită nicio complinire, motiv pentru care excepția de neconstituționalitate trebuia respinsă și prin raportare la această critică.

7.1. Autorul excepției de neconstituționalitate a mai susținut și că inexistența unui mecanism de apărare a persoanei vizate de o astfel de revocare face ca întregul procedeu să fie un demers lăsat la discreția exclusivă a puterii publice. Or, pe de o parte, din punct de vedere factual, această susținere este falsă. Prin **Hotărârea CSM nr.444 din 27 iunie 2017, care a avizat favorabil solicitarea de revocare din funcția de procuror la DIICOT a autorului excepției de neconstituționalitate, s-a reținut că acesta a formulat obiecțiuni și a administrat probe în fața CSM.** Altfel spus, autorul excepției de neconstituționalitate nu a beneficiat doar de accesul liber la justiție, ci și de o fază administrativ-jurisdicțională anterioară, în fața CSM, în care a putut inclusiv să administreze probe. Urmare a faptului că revocarea s-a produs anterior modificării Legii nr.303/2004 prin Legea nr.242/2018, contestarea evaluării în urma căreia s-a ajuns la concluzia „*exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției*” a fost realizată în fața plenului CSM, care, conform art.40 alin.(4) din Legea nr.303/2004 în redactarea inițială, a acționat în calitate de instanță de judecată. Prin Hotărârea CSM nr.526 din 4 iulie 2017 s-a dispus încetarea activității la DIICOT a autorului excepției de neconstituționalitate ca urmare a revocării sale din funcție dispusă prin Ordinul nr.564 din 29 iunie 2017 al procurorului-șef DIICOT și revenirea acestuia la Parchetul de pe lângă Judecătoria Huedin (unitate de parchet de la care provenea). Actul administrativ, respectiv Ordinul procurorului-șef al DIICOT de revocare din funcție a autorului excepției de neconstituționalitate, a fost atacat la Curtea de Apel București – Secția de contencios administrativ cu acțiune în anulare în dosarul nr.4103/2/2017.

7.2. Pe cale de consecință, **pentru contestarea revocării sale bazate pe „exercitarea necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției” autorul excepției de neconstituționalitate a beneficiat și de o fază administrativ-jurisdicțională în fața CSM, în cadrul căreia a putut să formuleze apărări și să administreze probe, cât și de o fază judiciară în fața unei instanțe de contencios administrativ, unde a și ridicat excepția de neconstituționalitate. Din punct de vedere factual, în mod obiectiv nu se poate susține că nu ar exista un mecanism de apărare a persoanei vizate de o astfel de revocare și că ar fi încălcate art.21 și art.24 din Constituție.**

7.3. Pe de altă parte, și din punct de vedere normativ această susținere a autorului excepției de neconstituționalitate este la fel de falsă. Nici CSM și nici instanța de contencios administrativ nu ar fi dat curs cererilor formulate de autorul excepției de neconstituționalitate dacă nu ar fi existat norme juridice care să îi permită acestuia să depună contestații, să formuleze apărări, să administreze probe, să introducă acțiuni în justiție în fața instanțelor de contencios administrativ. Prin urmare, art.5 alin.(4) din OUG nr.78/2016 care stabilește că procurorii din cadrul DIICOT pot fi **revocați** în cazul „*exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției*” nu poate

fi considerat neclar sau imprevizibil ori de natură a încălca art.1 alin.(5) sau art.21 ori art.24 din Constituție și nu necesită nicio complinire, motiv pentru care excepția de neconstituționalitate trebuia respinsă prin raportare atât la critica ce vizează inexistența fazei administrativ-jurisdicționale, cât și a fazei judiciare în cadrul procedurii de contestare a acestei revocări.

8. Nu în ultimul rând, autorul excepției sugerează iar opinia majoritară susține că **prin inexistența unor prevederi referitoare la o eventuală fază administrativ-jurisdicțională se încalcă art.21 și art.24 din Constituție**. Or, pe de o parte, Constituția nu impune nicidecum existența unei faze administrativ-jurisdicționale anterioare celei judiciare pentru a se garanta accesul liber la justiție sau dreptul la un proces echitabil. Dimpotrivă, Constituția obligă la asigurarea unui acces liber la justiție chiar și atunci când legiuitorul a prevăzut o astfel de fază administrativ-jurisdicțională (s.n. în ipoteza aplicării unei sancțiuni disciplinare), prin definiție anterioară celei judiciare. Prin urmare, art.21 și art.24 din Constituție nu sunt încălcate de art.5 alin.(4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.78/2016 care prevede posibilitatea ca procurorii DIICOT să fie revocați în cazul „*exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției*” și le conferă posibilitatea de a contesta în fața instanțelor de contencios administrativ măsura revocării. Pe de altă parte, așa cum rezultă din actele dosarului, reglementările în vigoare oferă celor interesați inclusiv posibilitatea parcurgerii unei faze administrativ-jurisdicționale de vreme ce autorul excepției de neconstituționalitate a parcurs-o și, deci, el nu poate invoca în prezenta cauză încălcarea drepturilor sale fundamentale la un proces echitabil sau la apărare prin raportare la (in)existența unei eventuale faze administrativ-jurisdicționale în cadrul procedurii de contestare a revocării din funcția de procuror DIICOT.

9. Epistemologia - inclusiv a științelor juridice - ne învață că absența dovezii unui fenomen nu echivalează cu dovada absenței sale. Însă existența unei dovezi probează realitatea respectivului fenomen. De vreme ce autorul excepției de neconstituționalitate a formulat apărări în fața CSM cu privire la o revocare din funcția de procuror DIICOT pentru „*exercitarea necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției*” despre care susține că nu a înțeles ce înseamnă, de vreme ce el a introdus o acțiune în fața instanței de contencios administrativ și a ajuns în fața Curții Constituționale în cadrul unei contestații despre care susține că nu este prevăzută de lege înseamnă că legiuitorul a reglementat destul de clar noțiunea de „*exercitare necorespunzătoare a atribuțiilor funcției*” și a prevăzut căile procedurale prin care persoana astfel revocată poate contesta măsura, inclusiv în fața instanțelor judecătorești. În atare condiții apreciem că au fost respectate atât art.1 alin.(5) din Constituție în componenta sa referitoare la calitatea legii prin prisma clarității și predictibilității acesteia, precum și art.21 și art.24 din Constituție cu referire la dreptul la un proces echitabil și dreptul la apărare.

Pentru toate aceste motive considerăm că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.5 alin.(4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.78/2016 trebuia respinsă ca neîntemeiată, întrucât critica de neconstituționalitate nu vizează o contradicție între norme de rang legal și norme de rang constituțional, ci se solicită completarea legii cu prevederi despre care autorul excepției susține că lipsesc, deși ele există în cadrul sistemului actelor normative ce vizează statutul profesional al procurorilor DIICOT și au fost aplicate în cazul său concret.

JUDECĂTORI,

dr. Livia Doina Stanciu

prof.univ.dr. Elena-Simina Tănăsescu